



ALGEMENE BESCHOUWINGEN VAN DE CDA-FRACTIE IN HET BESTUUR VAN WATERSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT, T.G.V. BEGROTING 2021

26 november 2021

VOLLEDIGE VERSIE

(vanwege de beperkte (3-5 min.) spreektijd tijdens de Algemene Beschouwingen kan deze niet geheel uitgesproken worden, maar de vragen (en stellingnamen) uit deze bijdrage mogen wel door het DB beantwoord worden. We zullen ze mogelijk, ook in reactie op de bijdragen van andere fracties, inbrengen in de tweede termijn. Voor zover de door ons aangedragen issues niet in de tweede termijn aan de orden komen, zullen ze mogelijk ingediend worden als schriftelijke vragen aan het DB).

Voorzitter, collega bestuurders,

2020 zal met de coronacrisis de boeken ingaan als het meest bijzondere jaar sinds de Tweede Oorlog, een jaar waarvoor geen scenario was geschreven. 2020 is voor velen een somber jaar. Veel zekerheden worden over hoop gehaald. Maar in het in 2018 gepubliceerde [boek Feitenkennis](#), met de ondertitel “10 redenen waarom we een verkeerd beeld van de wereld hebben en waarom het beter gaat dan je denkt”, schetst de helaas al eerder overleden Zweedse arts en statisticus [Hans Roslings](#) ons, op basis van de feiten (!), een positief beeld van de vooruitgang in deze wereld. Dat betekent niet dat er geen echte zorgen zijn. Maar als we ons de hele tijd zorgen maken om de verkeerde dingen en ons niet richten op de feiten, kunnen we het zicht verliezen op de dingen die ons het meest bedreigen. Na zijn positieve boek komt Roslings met vijf wereldwijde gevaren waarover we ons wél zorgen moeten maken. Van die vijf noem ik er twee: een wereldwijde pandemie en de klimaatverandering. Hij schreef in 2017: “Deskundigen zijn het er over eens dat een nieuw, kwaadaardig type griep mondiaal nog steeds de grootste bedreiging voor de gezondheid is”. De waterschappen speelden dit jaar een belangrijke rol bij het lokaliseren [van de besmettingen met het coronavirus](#) met de metingen van het aantal virusdeeltjes op de afvalwaterzuiveringsinstallaties.

Gelukkig zijn er nu vaccins in aantocht. Deze crisis is overweldigend en achteraf zal geëvalueerd worden of we vooraf voldoende voorzorgsmaatregelen hadden genomen.....Waren we voldoende voorbereid?

De coronacrisis leidt tot een herwaardering van de taak van de overheid, maar of deze herwaardering ook positief is hangt af van de vraag of wij als bestuurders de goede dingen doen.

Deze vraag, over voldoende zorg voor mogelijke scenario's, is steeds de vraag die we ons ook als waterschapsbestuur moeten stellen. Voorbereid zijn op het ondenkbare...Op onze eigen plaats. Maar de dreigende gevaren kunnen we alleen het hoofd bieden door samen te werken, met onze ingezetenen, met onze boeren en natuurbeheerders, met andere overheden, met internationale samenwerking. Maar **moeten we het waterschap door ontwikkelen tot een klimaatschap?**

In een onlangs verschenen artikel in het [Nederlands Juristen Blad](#) werd ingegaan op het specifieke karakter van het waterschapsbestuur....(doen het wat ze moet doen?) en i.v.m. daarmee ook op het karakter van de **geborgde zetels**.



“Ondanks dat er wel enige ruimte is voor interpretatie van de waterschapstaken, brengt het functionele karakter van het waterschap (namelijk) *met zich* mee dat aan het waterschap niet zomaar allerlei nieuwe taken en verantwoordelijkheden kunnen worden opgedragen en de waterschapstaken scherp moeten worden onderscheiden van de provinciale en gemeentelijke taken”.

In het [rapport Boelhouwer en in het initiatiefvoorstel van GroenLinks Tweede Kamerlid mevrouw Bromet](#) worden voorstellen om de geborgde zetels af te schaffen echter wel gelegitimeerd op grondslag van deze aanname.

In navolging van de auteurs van het artikel menen wij, de CDA-fractie in dit waterschap, dan ook dat er duidelijkheid moet komen omtrent het (gewenste) wettelijke takenpakket van het waterschap. Als het wenselijk wordt gevonden dat het waterschap zich ontwikkelt tot klimaschap en er in dat kader een taakverbreding- of verschuiving plaatsvindt, moet daarover een principiële discussie worden gevoerd en moet dat, waar nodig, expliciet in de Waterschapswet worden verankerd, in plaats van dat er **een sluipende taakverbreding in gang wordt gezet**. Een onduidelijke taakstelling draagt namelijk niet alleen potentiële risico's, zoals interbestuurlijke conflicten met provincies en/of gemeenten en het gevaar in strijd te handelen met het legaliteitsbeginsel, maar zonder een visie omtrent de positie en rol van het waterschap is het ook niet goed mogelijk om te discussiëren over de gewenste vormgeving van de democratische legitimatie van het waterschap!

Wij raden onze collega-bestuursleden graag aan om niet alleen het rapport-Boelhouwer te lezen, maar ook [het genoemde artikel](#). En als we ons niet bezinnen op onze eigenlijke taken, **dan vliegen we ook in dit bestuur uit de bocht. (zoals bleek in het recente [Rapport Rekenkamercommissie](#), dat we onvoldoende goed de juiste kaders stellen, dan zijn we onvoldoende met sturing en beheersing (van grote projecten) bezig).**

Voorzitter, in het algemeen zijn we positief over **initiatiefvoorstellen** vanuit het AB, ze geven blijk van een grote betrokkenheid, maar naar de mening van de CDA-fractie hebben we dit jaar teveel tijd besteed aan taken die niet tot die van het waterschapsbestuur horen, hoe sympathiek ze soms ook leken te zijn. We zien in dit bestuur een steeds grotere activistische inslag, zelfs een linkse beleidscompetitie, maar de functionele democratie van het [waterschap moet niet misbruikt worden als actieplatform!](#) De vraag is natuurlijk wel of wij doen waartoe wij geroepen zijn in dit functionele bestuur.

Wij willen echter niet zonder meer pleiten voor bepaalde deelbelangen wanneer wij opmerken dat wij grote waarde hechten aan het systeem van de geborgde zetels. Het gaat ons om draagvlak en medewerking door een sector die voor de taken van een waterschap van groot belang zijn. In dat kader hebben wij de het afgelopen jaar ook vragen gesteld over de aanpak van de [bodemdaling en het Rapport van de Raad voor de Leefomgeving & Infrastructuur](#). Wij vragen: wil het DB nog wel vast te houden aan [de nog in 2019 vastgestelde strategie door ons waterschap en de Nota Peilbeheer?](#) Het afremmen van de bodemdaling zal afhankelijk zijn succesvolle proeven met onderwaterdrainage. Daarvoor zijn forse investeringen nodig en daarvoor is het ook nodig vertrouwen te winnen en draagvlak te creëren. Dat verdraagt zich niet met een centrale strategie zoals de Raad voorstelt in hun



rapport. Coördinatie is handig, maar beleid gelukt niet omdat politici in Den Haag iets roepen, maar omdat het daadwerkelijk wordt uitgevoerd. En daarbij zijn de FEITEN belangrijk. Om effectief beleid te kunnen voeren. En met transparantie vertrouwen te winnen. Het zal bovendien het afremmen van de bodemdaling niet helpen om met [een scheve voorstelling van zaken te komen over oppervlaktewaterPEIL en grondwaterSTAND](#) (zoals door een aantal coalitiepartijen werd gedaan bij de laatste waterschapsverkiezingen). Er moet [nog veel onderzoek](#) gedaan worden, ook door Waternet en AGV. Er is nog geen goed beeld van de ondiepe grondwaterstanden. Daarom zet het waterschap een basismeetnet op om dit beter in beeld te krijgen. Wij zijn natuurlijk zeer benieuwd naar de resultaten van dat onderzoek en hoe er met de agrariërs kan samengewerkt worden.

Het CDA wil weg van de klassieke tegenstelling tussen stad en platteland, heilloos, platteland is er niet alleen voor de recreatie en de natuurbeleving van de stedelingen! We moeten zoeken naar wegen om elkaar te versterken om ons watersysteem veilig en gezond te houden en ook om de biodiversiteit in stand te houden. Het is onjuist om steeds eenzijdig een beschuldigende vinger op te heffen naar de landbouwsector (over stikstof, PFAS, nitraatuitspoeling e.d.), wij vrezen dat ook de toenemende verstedelijking, voortvloeiend uit de nog steeds zeer forse woningbouwbehoefte een grote druk zal zetten op het watersysteem en onze leefomgeving.

De CDA-fractie is bezorgd over de veiligheid van onze waterkeringen en over de waterkwaliteit in ons waterschap. In dit kader maken we ons ook zorgen over [het oprukken van exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeften](#) en het in onze ogen te lakse beleid van waterschap AGV. De beantwoording door het DB van de door CDA-fractie gestelde vragen vinden wij onbevredigend en wij zullen dat verwoorden in een motie die we ter besluitvorming willen aanbieden op de AB-vergadering van 9 december a.s.. (Er is al 10 jaar lang onderzoek gedaan en de situatie is geheel uit de hand gelopen. Verder afwachten en stil staan bij onderzoek is zeer kwalijk en zal de schade alleen maar vergroten. De feiten zijn duidelijk. Er is al heel onderzoek gedaan, o.a. door de STOWA. Als wij de Factsheets zien die onlangs zijn gepresenteerd vragen we ons af of die bij de feiten blijven of dat ze niet te veel op ideologisch-georiënteerde veronderstelling zijn gebaseerd dat er wel op natuurlijke wijze een natuurlijke vijand en een natuurlijk evenwicht zal ontstaan. Bestrijding is nodig en dat behoort bij onze waterschapstaken).

Voorzitter,

De Bestuursrapportage is n.a.v. kritische opmerkingen van de CDA-fractie in de Commissievergadering aangepast op het onderdeel van de besluitvorming over de slibeindverwerking en de deelname van AGV aan de bouw van een slibdrooglijn bij HVC Alkmaar. De tekst is gelukkig wel wat verbeterd, wat objectiever, minder ideologisch groen-gekleurd, maar de tekst is toch nog steeds maar een korte weergave van de uitkomst en enkele overwegingen die een rol hebben gespeeld bij het besluit. De tekst besteedt bar weinig aandacht en geen enkele zinsnede over het [bestuurlijk proces](#) en de forse lange discussie in het AB. Het is nog steeds meer een Managementrapportage dan een Bestuursrapportage! In nota bene de [Besluitenlijst van de AB-vergadering van 2 juli zoals vastgesteld op 15 oktober](#) zijn de politieke opvattingen en overwegingen beter weergegeven. Een korte samenvatting daarvan in de Bestuursrapportage zou beter zijn geweest dan de vernieuwde huidige tekst. De geringe aandacht voor het politieke proces betreurt de CDA-fractie in hoge mate. Wij zouden niet alleen willen dat de politiek-bestuurlijke discussie beter over het voetlicht komt, maar ook de aanleiding. Wel zijn nu in de Bestuursrapportage de



opties die beschikbaar waren verwoord en het DB zegt in de [Bestuursrapportage](#) op pagina 7 (van 27) over de optie om zelf bij de RWZI West een slibdrooglijn te bouwen en de restwarmte van AEB te gebruiken dat “**Het realiseren van een slibdrooginstallatie rwzi-West nog te veel onzekerheden kent aangaande de toekomst van AEB en de hoogwaardige en duurzame afzet van het gedroogde slib**”. Het staat er, maar het blijft een zeer summiere omschrijving van de vertrouwenscrisis die er in 2019 was ontstaan met de [slibcrisis tussen het Amsterdams Afval Energie Bedrijf \(AEB\) en waterschap AGV](#).

Voorzitter, waar staan we met de AEB en de slibcrisis van vorig jaar?

Wij hebben indertijd wel een aantal informerende emails van het DB gericht aan het AB over slibcrisis en het AEB ontvangen en ook meerdere informatiesessies, maar wij vragen nadrukkelijk nog om een totale evaluatie van deze slibcrisis. Wat zijn de lessen die geleerd zijn? Dat is ook van belang voor de relatie met onze nieuwe partner HVC. Aan de Amsterdamse gemeenteraad is begin juli van dit jaar een onderzoeksrapport gepresenteerd over de crisis bij AEB. [Het Parool meldde dat de conclusie was dat deze crisis te voorkomen was geweest](#). Dat geldt dan ook voor de slibcrisis van AGV. Heeft het DB dat rapport besproken vanuit de optiek van de relatie van Waternet met het AEB en van het waterschap met de gemeente Amsterdam? Inmiddels heeft de gemeenteraad van [Amsterdam een raadsonderzoek, een enquêtecommissie ingesteld](#). Heeft het DB daar contact mee gehad en input voor geleverd? Heeft u het Amsterdams gemeentebestuur als eigenaar van AEB gevraagd om de belangen van het waterschap mee te laten wegen? AGV en Waternet zijn toch ook grote stakeholders en [AGV heeft een miljoenclaim ingediend](#), dus is het van belang dat u gehoord wordt door die enquêtecommissie? Of moeten we wachten op een rapport van onze eigen Rekenkamercommissie over de slibcrisis?

Bent u van plan een evaluatie van de slibcrisis komend jaar nog te agenderen?

[De CDA-fractie was tegen het besluit over de HVC om meerdere redenen](#). Wij waren niet overtuigd door de argumenten van het DB voor de HVC en wij maken ons zorgen over de governance en over de impact op het milieu. Het [grote aantal transportbewegingen](#) naar Alkmaar zal niet bijdragen aan een minder uitstoot van CO2 en stuit ook op grote weerstanden van o.m. omwonenden in Alkmaar die zich daar grote zorgen over maken. Over de governance raden wij onze bestuurscollega's aan eens te googlen op governance en de HVC en dan treft u kritische tot zeer kritische onderzoeksrapporten aan van de Rekenkamercommissies over de invloed van aandeelhouders (gemeenten en waterschappen) op de HVC. Ik noem er één, [die van Lelystad](#). Daarin lezen we: “De hoofdconclusie van het onderzoek is, dat het bestuursmodel van HVC functioneert zoals indertijd is afgesproken. Echter, de risico's die de aandeelhouders (de gemeenten) lopen staan niet in goede verhouding tot de geringe zeggenschap die zij hebben”. Wij vrezen dat we over 10 jaar ook zeer kritische rapporten van onze eigen Rekenkamercommissie kunnen lezen.

Het bestuur heeft de regie uit handen gegeven, ondanks de torenhoge en 'groen'-verpakte ambities uit [het Bestuursakkoord 2019-2023 Waterbetrokken](#). Wij hebben als AGV indertijd, in de vroege jaren 2000 een investering gedaan van 1,4 miljard euro met de bouw van de RWZI West, om daarmee optimale synergie te bereiken met het AEB. Er zijn collega's in dit bestuur, partijen die zich druk maken om de schuldquote van AGV, maar dan vergeten ze



waar we die aan te danken of te wijten hebben. Voor onze fractie is die schuldquote minder dramatisch, zeker met de huidige rente. In de loop van de jaren is door meevallende resultaten bij AGV een groot gedeelte van de schuld al weggewerkt. Daarentegen zijn straks de risico's met HVC enorm. Het genoemde rapport van de gemeente Lelystad waarschuwt voor de ongunstige marktomstandigheden en stelt vast dat HVC al jaren verlies lijdt. Daarbij komt ook dat aandeelhouders nauwelijks uit HVC kunnen treden. En garanties op het gebied van de meest milieuvriendelijke verwerking van ons slib hebben we niet.

Voorzitter, wij plaatsen in onze Algemene Politieke Beschouwingen nogal wat kritische kanttekeningen. Wij willen echter ook wel een aantal complimenten maken. Het CDA in het bestuur van dit waterschap Amstel, Gooi en Vecht dringt al jaren aan op burgerparticipatie en versteviging van het communicatiebeleid van het waterschap. De CDA-fractie is dan ook zeer tevreden over de nieuwe publiekscampagne die in 2020 door het waterschap werd gelanceerd: de Blauwe Golf. Een beweging van mensen met een hart voor water. Mensen zoals u, die vinden dat het schoner, veiliger en beter kan en die hun handen uit de mouwen steken in hun eigen buurt en op hun eigen manier. Om bijvoorbeeld plastic zwerfvuil uit het water te halen. Met hun actie verdienen zij een [Blauwe Druppel en samen vormen zij De Blauwe Golf](#). Een mooie campagne om onze ingezetenen, onze inwoners bij het waterbeheer te betrekken en het waterbewust. Wij zien ook graag dat de initiatieven om inwoners te betrekken bij het [meten van de waterkwaliteit](#), met het Schoonwaterexperiment, worden voortgezet. Prachtig dat het AGV-initiatief is verbreed tot een [nationaal wateronderzoek 'Vang de watermonsters'](#), waaraan ook andere waterschappen meedoen. Wij zijn benieuwd naar de resultaten.

Voorzitter, het CDA heeft afgelopen maand oktober [vragen gesteld over de waterschapsbelastingen](#), onder meer over de disproportionele stijging van de tarieven voor de categorie Ongebouwd. Wij hebben inmiddels [de beantwoording](#) ontvangen, waarvoor dank. Het DB antwoordt ons dat er geen specifieke communicatie is voorzien naar de categorie Ongebouwd en dat de communicatiemiddelen worden gebruikt voorlichting aan alle categorieën gezamenlijk. De CDA-fractie hoopt dat [de nieuwe voorstellen voor de herziening van de waterschapsbelastingen](#) worden aangenomen. Mocht er de komende jaren geen nieuw stelsel komen dat een eind maakt aan de disproportionele stijging van de tarieven voor één enkele categorie, ongeacht welke, dan zullen wij zeker op deze zaak terugkomen en hopen het DB te overtuigen dat doelgroepen-communicatie dan toch echt nodig is. In de Commissievergadering heeft de CDA-fractie al opgemerkt dat er sprake is van een tariefsillusie met de huidige weergaven van de profielen en percentages. Waar het voor veel ingezetenen gaat om enkele euro's stijging t.o.v. een tarieven van enkele tientallen of honderden euro's (we willen daar overigens niet geringschattend over doen) gaat, maar bij de categorie Ongebouwd gaat het bij agrariërs over duizenden euro's en vaak om een zeer substantieel deel van het inkomen van de boer.

Voorzitter,

In [de voorbereidende Commissievergadering van 29 oktober jl.](#) is al veel door ons gezegd over de Bestuursrapportage en over de Begroting 2021. Wij kunnen met beide documenten **nu** instemmen, met dien verstande dat wij de vandaag ingediende motie van de VVD als aanvulling op de motie Nieuwe tijden, nieuwe afwegingen van 2 juli jl. over de vernieuwde P&C-cyclus zullen steunen en dat we die ook medeondertekend hebben. Verder steunen wij



wel de motie van de fractie van de Groenen om onze bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om investeringen in digitale veiligheid. We zullen elkaar over het thema cyber security de komende weken nog vaker spreken en gezien [de artikelen](#) op Ftm.nl die over Waternet zijn gepubliceerd en gezien [het onderzoek van de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport](#) naar Waternet na verzwijgen van negatieve pentest is dat ook zeker nodig.

De CDA-fractie stemt ook in met de twee Notities die als '[Service-document](#)' zijn gepubliceerd als aanvulling op de beantwoording van de technische vragen en de overige vragen n.a.v. de behandeling van de Bestuursrapportage en de Begroting 2021 in de Commissievergadering van 29 oktober jl.. De notities 'Notitie 'coronacrisis in de begroting 2021' en 'Notitie motie 'Nieuwe tijden, nieuwe afwegingen' hadden wij liever als afzonderlijke documenten, als bijlagen bij de Begroting 2021 gezien. De notities zijn belangwekkend genoeg en wij stemmen daarmee in.

Wij wensen de medewerkers van Waternet en de bestuurders van ons waterschap AGV een gezond en snel coronavrij 2021 toe!

www.cda.nl/agv